

Prima instanță: Judecătoria Strășeni (jud. I. Chiroșca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, A. Panov, V. Brașoveanu)

DECIZIE

16 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători:

Tatiana Vieru
Valentina Clevadi
Ion Druță
Mariana Pitic
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni "Avicola-Bucovăț" împotriva deciziei din 29 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova împotriva Societății pe Acțiuni "Avicola-Bucovăț", intervenienți accesorii Inspectoratul Fiscal de Stat pe rl Strășeni, Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova, Societatea pe Acțiuni "Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău" cu privire la încasarea datoriei și cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Societatea pe Acțiuni "Avicola-Bucovăț" împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ruslan Purice, Valeriu Corlăteanu, Tudor Mogîldea cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice,

c o n s t a t ă :

La data de 13 aprilie 2010, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SA „Avicola-Bucovăț” solicitînd inițial încasarea datoriei în mărime de 5483985,55 lei.

În motivarea acțiunii s-a invocat că în perioada anilor 1993-1997, SA „Avicola-Bucovăț” a beneficiat de credite prin recreditare din surse externe în valoare totală de 520,4 mii dolari SUA.

Menționează că, în anul 1993 pîrîtul a beneficiat de mai multe credite acordate de BIRD, și anume: creditul în valoare de 193050 dolari SUA i-a fost acordat în temeiul acordului de credit nr. 07-19A din 03 aprilie 1995, pe o perioadă de 3 ani din momentul recepționării producției. Termenul de rambursare a creditului a fost

stabilit pentru perioada de la 01 aprilie 1995 pînă la 01 aprilie 1998, rambursarea urmînd să se efectueze în rate trimestriale, cu rata dobînzii de 5% anual pentru perioada 01 aprilie 1995-30 iunie 1995, 7% anual pentru perioada 01 iulie 1995-31 decembrie 1995 și 9% anual pentru perioada 01 ianuarie 1996-01 aprilie 1998. La data de 01 aprilie 2003, conform acordului –adițional la acordul de credit încheiat în temeiul Legii cu privire la măsurile de redresare a situației economice-financiare a întreprinderilor zootehnice nr.113 din 13 martie 2003, datoria pîrîtului constituia 122642669 lei.

Susține că, creditul în valoare de 110000 dolari SUA, acordat în temeiul acordului de credit nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994, a fost acordat pe un termen de 5 ani din momentul recepționării producției, cu perioada de rambursare 01 ianuarie 1995 - 01 noiembrie 1999, în rate trimestriale, cu rata dobînzii de 15% anual. La data de 01 aprilie 2003, datoria pîrîtului în baza acestui acord constituia 1094522,40 lei.

Creditul în sumă de 20000 dolari SUA, care a fost deja achitat, a fost eliberat în temeiul acordului nr. 07/1-13A din 09 iulie 1993 pe o perioadă de 5 ani din momentul recepționării producției, cu termenul de rambursare de la 01 ianuarie 1995 pînă la 01 noiembrie 1999 în rate trimestriale, rata dobînzii fiind de 15% anual.

Un credit în valoare de 120069 dolari SUA i-a fost acordat pîrîtului în temeiul acordului de credit nr. 11-01A din 30 mai 1995 pe o perioadă de 3 ani din momentul recepționării producției cu termenul de rambursare 01 aprilie 1997 - 01 aprilie 1998, în rate trimestriale, cu rata dobînzii de 8% la sută anual. Conform acordului adițional încheiat la acordul de credit, la data de 01 aprilie 2003, datoria pîrîtului constituia 1411610, 00 lei.

Declară că, creditul în valoare de 77275 dolari SUA a fost acordat în baza Hotărârii Guvernului RM nr. 124 din 27 februarie 1995 și acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995, pe o perioadă de 3 ani din momentul recepționării producției cu termenul de rambursare 01 aprilie 1997 - 01 aprilie 1998 în rate trimestriale, cu rata dobînzii de 3,5% anual. Conform acordului adițional la acordul de credit, datoria pîrîtului la data de 01 aprilie 2003 constituia 933171,20 lei.

Susține că, în baza prevederilor Legii nr. 113 din 13 martie 2003, datoria pîrîtului la bugetul de stat în valoare totală de 4665730,29 lei a fost suspendată pînă la 31 decembrie 2007. Ulterior, în temeiul Legii nr. 304 din 27 decembrie 2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 113 din 13 martie 2003, SA „Avicola-Bucovăț” a fost exclusă din anexa la această lege și urma să achite restanțele la credite și dobînzile calculate pînă la înaintarea cererii de chemare în judecată.

La data de 16 decembrie 2014, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a depus cerere de majorare a cuantumului pretențiilor înaintate conform acțiunii inițiale, în temeiul art. 60 alin.(2) Cod de procedură civilă, solicitînd încasarea de la SA „Avicola-Bucovăț” în contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, în mărime de 6751702, 85 lei.

SA „Avicola-Bucovăț” a înaintat cerere reconvențională împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, prin care a solicitat recunoașterea nulității actelor juridice, și anume: cererea SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004 adresată Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova referitor la creditul

extern SUA PL-480 (tr. III) an. 1994; actul de verificare între părți din 15 martie 2004; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; cererea SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD Seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1094522,40 lei; acordul adițional din 15 martie 2014 la acordul de credit nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994, încheiat între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994, încheiat între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; cererea SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova pe creditul extern BIRD seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1226426,69 lei; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; cererea SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD redresare an. 1993; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 11-01 A 13 din 30 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 11-01A13 din 30 mai 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; actul de verificare a datoriilor SA „Avicola-Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova din 08 iulie 2008.

În motivarea acțiunii reconvenționale s-a invocat că SA „Avicola -Bucovăț” nu recunoaște că actele respective produc careva efecte juridice, deoarece nu au fost semnate de persoana împuternicită de a reprezenta societatea-Doremidont Corețchii.

Menționează că, Tudor Mogîldea indicat ca Președinte al SA „Avicola-Bucovăț” și Valeriu Corlăteanu indicat ca director al SA „Avicol-Bucovăț” nu au fost înregistrați ca administratori ai SA „Avicola-Bucovăț” și respectiv nu erau în drept de a încheia careva acte în numele SA „Avicola-Bucovăț”.

Prin încheierea din 19 aprilie 2010 a Curții de Apel Economice a fost atras în proces Inspectoratul Fiscal de Stat rl Strășeni ca intervenient accesoriu.

Prin încheierea din 14 mai 2012 a Curții de Apel Chișinău au fost atrași în proces Valeriu Corlăteanu, Tudor Mogîldea, Ruslan Purice în calitate procesuală de intervenienți accesorii de partea pîrîtului SA ”Avicola-Bucovăț” pe acțiunea inițială, iar Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova și

Guvernul Republicii Moldova în calitate de intervenienți accesorii de partea pârâtului Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova pe acțiunea reconvențională.

Prin încheierea din 12 octombrie 2012 a Curții de Apel Chișinău a fost atras în proces SA „Combinatul Produselor Cerealiere din Chișinău” în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărîrea din 28 iulie 2015 a Judecătoriei Strășeni s-a respins ca fiind neîntemeiată și prescrisă acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova împotriva SA „Avicola-Bucovăț” cu privire la încasarea datoriei în sumă de 6751702,85 lei; s-a admis acțiunea reconvențională depusă de SA „Avicola-Bucovăț” împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice; au fost recunoscute nule următoarele acte juridice: cererea SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004 adresată Ministerului Finanțelor al RM referitor la creditul extern SUA PL-480 (tr. III) an. 1994; actului de verificare între părți din 15 martie 2004; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 12- 19A din 01 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); cererea din numele SA „ Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD Seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1094522,40 lei; acordul adițional din 15 martie 2014 la acordul de credit nr. 07/2-IA din 21 ianuarie 1994, încheiat de SA „Avicola- Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 07/2-IA din 21 ianuarie 1994, încheiat de SA „ Avicola- Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); cererea în numele SA „Avicola- Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1226426,69 lei; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); cererea în numele SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD redresare an. 1993; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 11-01 A13 din 30 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 11-01A13 din 30 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); actul de verificare a datoriilor SA „Avicola-Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor al RM din 08 iulie 2008.

Prin decizia din 29 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de Ministerul Finanțelor, a fost casată hotărîrea din 28 iulie 2015 a Judecătoriei Strășeni și emisă o hotărîre nouă prin care s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Finanțelor împotriva SA „Avicola- Bucovăț”, intervenient accesoriu Inspectoratul Fiscal de Stat pe rl Strășeni, Guvernul RM, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova, SA

“Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” privind încasarea datoriei; s-a încasat din contul SA „Avicola- Bucovăț” în beneficiul Ministerului Finanțelor datoria conform contractelor de credit în sumă de 6751702,85 lei; s-a respins cererea reconvențională înaintată de SA „Avicola-Bucovăț” împotriva Ministerului Finanțelor al RM, intervenienți accesorii Ruslan Purice, Valeriu Corlăteanu, Tudor Mogîldea privind recunoașterea nulității actelor juridice, ca neîntemeiată.

La data de 06 mai 2016, SA „Avicola-Bucovăț” a declarat recurs împotriva deciziei din 29 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd casarea acesteia, cu menținerea în vigoare a hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și anume art. 50 Cod civil (redacția anului 1964) și art. 220 Cod civil (redacția anului 2002), art. art. 267,271,274 Cod civil, art. 246 alin. (1), art. 252 Cod civil, art. 70 alin. (2) al Legii privind societățile pe acțiuni. Totodată, a interpretat în mod eronat art.271 Cod civil (în redacția din 1964).

În acest sens relatează că, din materialele cauzei rezultă că acțiunea Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, prin care se solicită încasarea de la SA „Avicola- Bucovăț” a datoriei în mărime de 5483985,55 lei și a sumei dobînzilor calculate suplimentar, se întemeiază pe faptul că între părți, în perioada anilor 1993-1997 au fost încheiate mai multe contracte de credit recreditate din surse externe. Contractele de credit invocate de către intimat au fost încheiate cu recurentul în baza prevederilor Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr.668 din 07 septembrie 1994, Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr.124 din 27 februarie 1995; Dispoziției Guvernului Republicii Moldova din 12 ianuarie 1994 și Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr.598 din 08 august 1994, în conformitate cu care au fost stabilite condițiile cu privire la utilizarea și rambursarea creditelor externe alocate Departamentului Produselor Cerealiere al Ministerului Agriculturii și Alimentației al Republicii Moldova și SA „Avicola Bucovăț”.

Menționează că, actele juridice menționate poartă un caracter sinalagmatic, sunt cu titlu oneros, exprimă libera voință a părților și pune pe seama lor anumite drepturi și obligații. Astfel, efectul imediat al oricărui contract este cel de a da naștere unor drepturi și obligații în sarcina părților, avînd în vedere aici forța obligatorie a contractului, în virtutea căreia părțile sunt obligate să execute prestațiile la care s-au îndatorat prin voința lor direct exprimată. În virtutea raporturilor contractuale stabilite între părți, intimatul „creditor” s-a obligat să acorde suma creditului stabilită în contractele sus menționate, iar recurentul „debitor” s-a obligat să ramburseze creditul primit în termenul și condițiile stipulate în contracte.

Conform art. 271 Cod civil, în redacția din 1964, în vigoare la momentul încheierii contractelor de credit, prin contractul de împrumut o parte (împrumutătorul) transmite celeilalte părți (împrumutatului) în proprietate (în administrare operativă) bani sau lucruri, determinate prin genul lor, iar împrumutatul se obligă să restituie împrumutătorului aceiași sumă de bani sau aceiași cantitate de lucruri de același gen și calitate.

Remarcă că, intimatul nu a prezentat careva probe primare privind transferarea sumelor creditului în contul recurentului, sau eliberarea, livrarea mărfurilor către SA „Avicola-Bucovăț”.

Referitor la încălcarea prevederilor privind termenul de prescripție în interiorul căruia intimatul este în drept să solicite încasarea oricăror datorii pretinse invocă că în baza art.267 Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Conform art.271 Cod civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond.

Accentuează că, termenul de prescripție a expirat, or, în temeiul Legii cu privire la măsurile de redresare a situației economico-financiare a întreprinderilor zootehnice nr. 113 din 13 martie 2003, precum și a Legii nr.304 din 27 decembrie 2007 privind modificarea și completarea legii sus indicate, executarea obligațiilor de către SA „Avicola-Bucovăț” a fost suspendată pînă la 31 decembrie 2007, iar după expirarea acestui termen de suspendare a executării obligațiilor, intimatul avea dreptul să înainteze acțiune doar în termen de 6 luni.

Conform art. 274 Cod civil, curgerea termenului de prescripție extinctivă continuă de la data încetării împrejurărilor care servesc drept temei pentru suspendarea cursului prescripției extinctive și termenul scurs în perioada în care cursul prescripției extinctive este suspendat nu se include în termenul de prescripție extinctivă. Termenul rămas se prelungește pînă la 6 luni, iar dacă termenul de prescripție extinctivă este mai scurt de 6 luni, pînă la durata lui. Ca rezultat al prevederilor invocate, indică că termenul de înaintare a acțiunii de către intimat a expirat la 30 iunie 2008.

Consideră că nu pot fi acceptate ca întemeiate declarațiile reprezentantului Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova referitor la eliberarea creditelor menționate și respectiv obligația de rambursare se confirmă prin actele juridice ulterioare, contestate de SA „Avicola-Bucovăț”, prin care s-au stabilit noi termene de rambursare a creditelor.

Relevă recurentul că, semnarea ulterioară a actelor adiționale la contractele de credit, contestate, nu avea careva suport faptic, în lipsa actelor privind acordarea creditelor.

Indică că, actele nominalizate au fost semnate de persoane neîmputernicite Tudor Mogîldea și Valeriu Corlăteanu, fapt probat prin actele eliberate de Camera Înregistrării de Stat, conform cărora din 1993 și pînă la înaintarea acțiunii reconvenționale, unicul administrator cu drept de reprezentare a societății a fost Doremidont Corețchii.

În opinia recurentului, actele juridice indicate în cererea reconvențională au fost încheiate cu încălcarea normelor imperative de drept material și sunt pasibile de a fi declarate nule, rezultînd din prevederile art. 50 Cod civil (în redacția din 26 decembrie 1964) și art. 220 Cod civil (în redacția anului 2002).

Specifică că, rezultînd din prevederile art. 70 alin. (2) al Legii privind societățile pe acțiuni și în baza răspunsului Camerei Înregistrării de Stat nr.376 din 01 iulie 2008 de la data înregistrării SA „Avicola - Bucovăț” la data de 30 aprilie 2005 pînă la reorganizarea întreprinderii avicole pentru producerea cărnii din

Bucovăț, administrator a fost Doredimont Corețchii pînă la înaintarea acțiunii reconvenționale. Nu poate fi reținută declarația reprezentantului Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în privința valabilității actelor contestate pe motiv de existență pe ele a ștampilei recurentului. Această declarație nu are careva suport legal.

Declară recurentul că, actul de verificare a datoriilor SA „Avicola - Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova din 08 iulie 2008, semnat din numele SA „Avicola-Bucovăț” de către Ruslan Purice și o persoană care s-a semnat la rubrica contabilul șef, consideră ca pasibil a fi recunoscut nul ținînd cont de faptul că această persoană nu a fost înregistrată în Registrul de Stat ca persoană cu dreptul de a gestiona Întreprinderea, iar ordinul privind angajarea lui în funcție nu confirmă acordarea împuternicirilor de a reprezenta societatea în raporturile cu persoanele terțe. Din textul ordinului rezultă că Ruslan Purice a fost angajat în funcție de Director Executiv cu dreptul de a semna documente juridice și financiare. Totodată, în acest ordin nu se prevede expres dreptul de a reprezenta societatea în raporturile cu terții inclusiv de a semna careva contracte, acorduri sau acte de verificare.

Referitor la împuternicirile persoanei care s-a semnat la rubrica contabilul șef al întreprinderii, indică că instanța a menționat că în privința ei nu a fost prezentat careva act de confirmare a împuternicirilor ei.

Rezultînd din prevederile art. 246 alin. (1) Cod civil, art. 252 Cod civil, la materialele pricinii lipsesc careva procuri care să confirme împuternicirile reprezentantului.

Afirmă că, actele juridice menționate în acțiunea reconvențională au fost încheiate cu încălcarea normelor imperative a legii și respectiv urmează a fi recunoscute nule în temeiul art. 50 Cod civil (redacția anului 1964) și art. 220 Cod civil (redacția anului 2002), conform căruia actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sînt nule dacă legea nu prevede altfel.

La data de 26 iulie 2016, avocatul Vitalie Ciofu, în interesele SA „Avicola-Bucovăț”, a depus cerere de recurs suplimentar.

În motivarea recursului suplimentar s-a invocat că după pronunțarea deciziei din 29 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău, au fost constatate unele circumstanțe care confirmă că pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei.

În acest sens indică că, în cadrul SA „Avicola -Bucovăț” activează în funcția de Director Executiv -Dumitru Brașoveanu, care este rudă apropiată cu Vladimir Brașoveanu - Judecător în cadrul Curții de Apel Chișinău, membru al colegiului care a examinat cauza dată.

Remarcă că, din cauza situației dificile a SA „Avicola - Bucovăț”, pe parcursul a cîțiva ani nu a fost achitat salariul angajaților, inclusiv și a Directorului Executiv Dumitru Brașoveanu, care de nenumărate ori a declarat că va crea probleme recurentului.

Consideră că rudele apropiate a lui Dumitru Brașoveanu, în special Judecătorul Vladimir Brașoveanu avea posibilitatea să examineze imparțial litigiul dat, avînd impresii negative despre SA „Avicola-Bucovăț”.

Invocă că, contrar prevederilor art. art. 123 alin.(2), 239-240 Cod de procedură

civilă, nu s-a luat în considerare că prin decizia anterioară a Curții Supreme de Justiție, pronunțată în cauza dată, au fost stabilite unele recomandări pentru examinarea cauzei în instanțele de fond și apel.

Relevă că, Curtea Supremă de Justiție a stabilit că contractele de credit încheiate între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț” erau semnate de directorul Doremidont Corețchii, iar acordurile adiționale la acestea - din numele lui Valeriu Corlăteanu. Însă, contractul de credit nr. 12-19 A din 01 mai 1995 a fost semnat doar de către o parte și prin urmare, la rejudecarea cauzei, instanțele urmau să ia în considerare acest lucru și să propună părților să prezinte acest contract în original, indicație care nu a fost respectată.

De asemenea, instanțele de judecată urmau să stabilească cu certitudine care din persoanele Doremidont Corețchii, Valeriu Corlăteanu și Tudor Mogîldea erau în drept să semneze actele juridice contestate, indicație care, la fel, nu a fost respectată.

Conform aceleași decizii s-a menționat că la rejudecarea cauzei, instanțele de judecată urmau să propună participanților la proces să prezinte probe concludente întru argumentarea cerințelor invocate atât în acțiunea de bază, acte ce nu au fost prezentate de reclamant.

Un alt aspect ce urma a fi examinat, însă care nu a fost luat în considerare, era și faptul că la rejudecarea pricinii instanțele urmau să stabilească dacă contractele de credit semnate de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț” au produs efecte juridice.

În conformitate cu art.434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 29 martie 2016, iar SA „Avicola Bucovăț” a declarat recurs la data de 06 mai 2016, ceea ce denotă că recursul este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 06 iulie 2016 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificînd legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de SA „Avicola Bucovăț” și va casa decizia instanței de apel, cu remiterea pricinii la rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia

instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească, pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă, nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanța privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

În conformitate cu art. 241 alin.(5), (6) Cod de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

În conformitate cu art. 373 alin. (1)-(4) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

În conformitate cu art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de

către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel din 29 martie 2016 a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural și material, prin ce se impune casarea acesteia, cu remiterea pricinii la rejudecare în următoarele circumstanțe.

SA „Avicola-Bucovăț” a fost creată în rezultatul reorganizării Întreprinderii avicole pentru producerea cărnii din Bucovăț, cu dreptul de succesori și a fost înregistrată la data de 30 august 1995 cu numărul de înregistrare 151043467, administrator fiind Doremidont Corețchii, ceea ce se atestă prin răspunsul Camerei Înregistrării de Stat nr. 376 din 01 iulie 2008 (Vol. I, f.d.62-63).

Conform răspunsul Camerei Înregistrării de Stat nr. 16 din 20 ianuarie 2009, rezultă că Doremidont Corețchii a fost ales Președinte al Comitetului de conducere conform ordinului din 05 iulie 1995 cu privire la fondarea SA „Avicola-Bucovăț”. Conform procesului verbal din 29 decembrie 1997 al adunării generale a acționarilor SA „Avicola-Bucovăț”, Pavel Șevciuc a fost ales Președinte al consiliului de conducere, iar Tudor Mogîldea în funcția de Director (Vol. I, f.d.88).

Din materialele pricinii rezultă că între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț” au fost încheiate contracte de credit în perioada 1993-1997, după cum urmează: acordul de credit nr. 07-19A din 03 aprilie 1995 (Vol. I, f.d.25-27); acordul de credit nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994 (Vol. I, f.d.16-18); acordul de credit nr. 11-01A din 30 mai 1995 (Vol. I, f.d.34-36); acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995 (Vol. I, f.d.6-8). Acordurile de credit menționate au fost semnate din numele SA „Avicola-Bucovăț” de către Directorul Doremidont Corețchii.

În conformitate cu Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 696 din 25 iulie 1997 cu privire la prorogarea termenului de rambursare a unor credite, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț”, în numele căreia a acționat Președintele Tudor Mogîldea, au încheiat la data de 01 august 1997, Acorduri-Adiționale la Acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995 (Vol.I, f.d.53-54), acordul de credit nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994 (Vol. I, f.d.55-56), acordul de credit nr. 07-19A din 03 aprilie 1995 (Vol.I, f.d.57-58), acordul de credit nr. 11-01A13 din 30 mai 1995 (Vol.I, f.d.59-60).

De asemenea, Colegiul reține că în baza cererilor adresate Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, semnate în numele SA „Avicola-Bucovăț” de către Directorul Valeriu Corlăteanu la data de 05 martie 2004, în temeiul Legii nr. 113 din 13 martie 2013 cu privire la măsurile de redresare a situației economico-financiare a întreprinderilor zootehnice, s-a solicitat recalcularea datoriilor formate în baza creditelor externe: SUA PL-480 (III) a. 1994, BIRD Seceta, a.1993, BIRD Seceta, a.1993, BIRD Redresare, a.1993, cu înghețarea acestora pînă la data de 31 decembrie 2007 și reșalonarea termenului de achitare de la 01 ianuarie 2008 pînă la 01 octombrie 2010 (Vol. I, f.d.10, 19, 28, 38).

În acest sens, au fost încheiate la data de 15 martie 2004 între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț” Acorduri -Adiționale la Acordurile de credit nr.12-19A din 01 mai 1995 (Vol. I, f.d.12-15), nr. 07/2-1A din

21 ianuarie 1994 (Vol. I, f.d.21-24), nr. 07-19A din 03 aprilie 1995 (Vol. I, f.d.30-33), nr. 11-01A 13 din 30 mai 1995 (Vol. I, f.d. 40-43), care au fost semnate din numele SA „Avicola-Bucovăț” de către Directorul Valeriu Corlăteanu.

Concomitent, a fost întocmit la data de 15 martie 2004 Actul de verificare a datoriilor între SA „Avicola-Bucovăț” și Ministerul Finanțelor, conform căruia datoria pe creditele externe, inclusiv creditul și dobânda, la situația din 01 aprilie 2003 constituie 4665730,29 lei, care a fost semnat din numele SA „Avicola-Bucovăț” de către Directorul Valeriu Corlăteanu (Vol.I, f.d.39).

Colegiul remarcă că la data de 08 iulie 2008 a fost întocmit și semnat Actul de verificare a datoriilor SA „Avicola-Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor, conform căruia la situația din 01 iulie 2008 soldul constituia 4877711,26 lei, inclusiv cu termen expirat 4768847,95 lei. Acest act a fost semnat de către Ruslan Purice în numele SA „Avicola-Bucovăț” (Vol.I, f.d. 5).

Tot aici, este de menționat că Ruslan Purice a fost angajat în funcția de Director Executiv al SA „Avicola-Bucovăț” începând cu 02 iulie 2008, cu împuternicirea de a semna documente juridice și financiare, prin ordinul nr.C-2 privind numirea în funcție din 02 iulie 2008, semnat de către Directorul SA „Avicola-Bucovăț”-Doremidont Corețchii (Vol.I, f.d.67).

În consecință, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova prin acțiunea formulată împotriva SA „Avicola-Bucovăț”, cu concretizările ulterioare, în baza acordurilor încheiate și actelor aferente acestora pretinde încasarea datoriei în mărime de 6751702, 85 lei.

Prin acțiunea reconvențională înaintată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, SA „Avicola-Bucovăț” solicită recunoașterea nulității cererii SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004 adresată Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova referitor la creditul extern SUA PL-480 (tr. III) an. 1994; a actului de verificare între părți din 15 martie 2004; a acordului adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; a acordului adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; cererea SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD Seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1094522,40 lei; a acordului adițional din 15 martie 2014 la acordul de credit nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994, încheiat între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; a acordului adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994, încheiat între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; a cererii SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova pe creditul extern BIRD seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1226426,69 lei; a acordului adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-

Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; a acordului adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; a cererii SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD redresare an. 1993; a acordului adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 11-01 A 13 din 30 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Valeriu Corlăteanu; a acordului adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 11-01A13 din 30 mai 1995, încheiat între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț”, în persoana directorului Tudor Mogîldea; a actului de verificare a datoriilor SA „Avicola-Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova din 08 iulie 2008.

Astfel, prima instanța prin hotărîrea din 28 iulie 2015 a respins ca fiind neîntemeiată și prescrisă acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova împotriva SA „Avicola-Bucovăț” cu privire la încasarea datoriei în sumă de 6751702,85 lei. A admis acțiunea reconvențională depusă de SA „Avicola-Bucovăț” și a recunoscut nule următoarele acte juridice: cererea SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004 adresată Ministerului Finanțelor al RM referitor la creditul extern SUA PL-480 (tr. III) an. 1994; actului de verificare între părți din 15 martie 2004; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 12-19A din 01 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); cererea din numele SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD Seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1094522,40 lei; acordul adițional din 15 martie 2014 la acordul de credit nr. 07/2-IA din 21 ianuarie 1994, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 07/2-IA din 21 ianuarie 1994, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); cererea în numele SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD seceta anului 1993 cu privire la recalcularea și amânarea restituirii sumei de 1226426,69 lei; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 17-19A din 03 aprilie 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); cererea în numele SA „Avicola-Bucovăț” din 05 martie 2004, adresată Ministerului Finanțelor al RM pe creditul extern BIRD redresare an. 1993; acordul adițional din 15 martie 2004 la acordul de credit nr. 11-01 A13 din 30 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Valeriu Corlăteanu); acordul adițional din 01 august 1997 la acordul de credit nr. 11-01A13 din 30 mai 1995, încheiat de SA „Avicola-Bucovăț” (în persoana directorului Tudor Mogîldea); actul de verificare a datoriilor SA „Avicola-Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor al RM din 08 iulie 2008.

Prin decizia din 29 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de Ministerul Finanțelor, a fost casată hotărârea din 28 iulie 2015 a Judecătorei Strășeni și emisă o hotărâre nouă prin care s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Finanțelor împotriva SA „Avicola-Bucovăț”, intervenient accesoriu Inspectoratul Fiscal de Stat pe rîl Strășeni, Guvernul RM, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova, SA “Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” privind încasarea datoriei; s-a încasat din contul SA „Avicola- Bucovăț” în beneficiul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova datoria conform contractelor de credit în sumă de 6751702,85 lei; s-a respins cererea reconvențională înaintată de SA „Avicola-Bucovăț” împotriva Ministerului Finanțelor al RM, intervenienți accesorii Ruslan Purice, Valeriu Corlăteanu, Tudor Mogîldea privind recunoașterea nulității actelor juridice, ca neîntemeiată.

În contextul dat, Colegiul notează că instanța de apel la examinarea pricinii, constatînd temeinicia acțiunii Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și dispunînd încasarea sumei, s-a axat inclusiv și pe acordurile-adiționale încheiate la acordurile de credit la data de 01 august 1997, semnate din numele SA „Avicola-Bucovăț” de către Președintele Tudor Mogîldea și cele încheiate la data de 15 martie 2004, semnate din numele SA „Avicola-Bucovăț” de către Directorul Valeriu Corlăteanu, cererile datate cu 05 martie 2004, semnate de către Valeriu Corlăteanu în numele SA „Avicola-Bucovăț”, concluzionînd în final că executarea obligațiilor de livrare și recepționare a mărfii este confirmată prin acțiunile concludente ale părților și anume: acordurile adiționale, cererile prin care se solicită convertirea în valută națională a sumei creditelor precum și cererile de „înghețare” a acestora în temeiul Legii nr. 113-XV din 13 martie 2013.

Colegiul remarcă că instanța de apel la examinarea pricinii nu făcut referire la careva acte care ar atesta împuternicirile lui Valeriu Corlăteanu de a semna din numele SA „Avicola-Bucovăț”.

La acest capitol, Colegiul menționează că Valeriu Corlăteanu a semnat la data de 05 martie 2004 cererile cu privire la recalcularea, înghețarea și reeșalonarea achitării datoriilor pe creditele externe și la data de 15 martie 2004 acordurile adiționale la acordurile de credit nr.12-19A din 01 mai 1995, nr. 07/2-1A din 21 ianuarie 1994, nr. 07-19A din 03 aprilie 1995, nr. 11-01A 13 din 30 mai 1995, ca fiind Director al SA „Avicola-Bucovăț”.

Conform art. 61 alin.(1), (2) Cod civil, persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile și își execută obligațiile prin administrator. Au calitatea de administrator persoanele fizice care, prin lege sau prin actul de constituire, sînt desemnate să acționeze, în raporturile cu terții, individual sau colectiv, în numele și pe seama persoanei juridice.

Conform art. 169 Cod civil, normele cu privire la conducere, administrare și reprezentare a societății pe acțiuni sînt stabilite prin lege și actul de constituire.

Conform art. 70 alin. (1), (2) al Legii privind societățile pe acțiuni nr. 1134 din 02 aprilie 1997, organul executiv al societății funcționează în baza legislației, statutului societății și regulamentului organului executiv al societății. Conducătorul organului executiv al societății este în drept, în limitele atribuțiilor sale, să acționeze

în numele societății fără procură, inclusiv să efectueze tranzacții, să aprobe statele de personal, să emită ordine și dispoziții.

În contextul normelor precitate, Colegiul relevă că la materialele pricinii lipsesc careva extrase sau răspunsuri a Camerei Înregistrării de Stat care să confirme că Valeriu Corlăteanu ar fi deținut funcția de Director al SA „Avicola-Bucovăț”. De asemenea, lipsesc careva acte care să ateste împuternicirile lui Valeriu Corlăteanu de a acționa în numele SA „Avicola-Bucovăț”.

Or, aprecierea instanței de apel precum că transmiterea și aplicarea ștampilei SA „Avicola-Bucovăț” pe acordurile-aditionale ar fi o exprimare a voinței față de persoana care se împuternicește, în condițiile când transmiterea nici nu a fost confirmată, nu poate fi calificată ca acordarea împuternicirilor prin prisma prevederilor art. 246 alin.(1) Cod civil, conform cărora acordarea împuternicirilor se efectuează prin exprimarea voinței față de persoana care se împuternicește sau față de terț în a cărui privință va avea loc reprezentarea.

Iar, în cadrul persoanelor juridice la acordarea împuternicirilor, mai mult în raport cu persoanele terțe, are loc doar în conformitate cu prevederile legale și prin acte corespunzătoare.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că stabilirea acestor circumstanțe și respectiv prezentarea probelor în acest sens este importantă pentru soluționarea pricinii, în condițiile când aceste acorduri –aditionale la acordurile de credit, semnate la data de 15 martie 2004 de către Valeriu Corlăteanu în numele SA „Avicola-Bucovăț”, au precedat actul de verificare a datoriilor SA „Avicola-Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, datat cu 08 iulie 2008, semnat de conducătorul Ruslan Purice în numele SA „Avicola-Bucovăț” și contabilul-șef Igor Perjan.

Tot aici, este de menționat că prin decizia din 27 februarie 2011 a Curții Supreme de Justiție prin care pricina a fost remisă la rejudecare s-a menționat că instanța de judecată urmează să stabilească cu certitudine care persoane erau în drept să semneze actele contestate și dacă contractele de credit încheiate între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și SA „Avicola-Bucovăț” au produs efecte juridice, ceea ce la caz nu a fost respectat.

Astfel, instanța de apel era obligată și rezultând din prevederile art. 373 Cod de procedură civilă, de a verifica aceste aspecte în raport cu circumstanțele pricinii și normele de drept aplicabile raportului litigios, în condițiile când circumstanțele enunțate *supra* au servit temei de remitere a pricinii la rejudecare.

Mai mult, instanța de apel la examinarea pricinii în ordine de apel s-a axat pe actul de verificare a datoriilor SA „Avicola-Bucovăț” față de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, datat cu 08 iulie 2008, prin care, rezultând din poziția instanței de apel, pîrîtul ar recunoaște datoria și respectiv data de 08 iulie 2008 se consideră începutul curgerii termenul de prescripție pentru Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova întru adresarea în instanța de judecată cu cerere.

Prin urmare, la rejudecarea pricinii urmează a fi luate în considerare și aceste aspecte.

De asemenea, Colegiul reține că din § 2 al Ordinului nr. 37 din 14 septembrie 1995, semnat de Tudor Mogîldea ca director, anexat în copie la materialele cauzei,

rezultă că conform ordinului nr. AC9 nr.28 din 12 septembrie 1995 cu privire la numirea sa în funcție de director al SA „Avicola-Bucovăț”, de la 14 septembrie 1995 intră în exercițiul funcției prin transfer (Vol.I, f.d.90).

Însă, la materialele pricinii lipsește ordinul prin care ar fi fost numit în funcție de Director Tudor Mogîldea, iar din răspunsurile Camerei Înregistrării de stat sau Extrasele din Registrul de stat la persoanelor juridice nu sunt careva date cu privire la funcțiile deținute de Tudor Mogîldea în cadrul SA „Avicola-Bucovăț” sau în cadrul societății reorganizate pînă la data de 14 septembrie 1995.

Mai mult, conform răspunsul Camerei Înregistrării de Stat nr. 16 din 20 ianuarie 2009, rezultă că conform procesului verbal din 29 decembrie 1997 al adunării generale a acționarilor SA „Avicola-Bucovăț”, Tudor Mogîldea a fost ales în funcția de Director (Vol. I, f.d.88), dar nicidecum din septembrie 1995.

La acest capitol, Colegiul menționează că însăși acordurile-aditionale la acordurile de credit au fost încheiate la 01 august 1997 și au fost semnate de Tudor Mogîldea ca Președinte al SA „ Avicola-Bucovăț”. Însă, la materialele pricinii lipsesc careva înscrisuri care să ateste împuternicirile lui Tudor Mogîldea de a semna aceste acorduri-aditionale.

Tot aici, Colegiul precizează că în răspunsul nr. 05/03-65 din 03 februarie 2009, Camera Înregistrării de Stat indică că nu a eliberat nici un extras din Registrul de stat prin care s-ar confirma faptul că datele lui Tudor Mogîldea au fost înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice ca administrator al SA „Avicola-Bucovăț”. Concomitent, s-a specificat că doar au confirmat faptul că la materialele dosarului de evidență a SA „Avicola-Bucovăț” este anexat procesul verbal al adunării generale a acționarilor din 29 decembrie 1997 conform căreia în funcția de director a fost ales Tudor Mogîldea, însă, fără a se specifica dacă datele în cauză au fost înscrise în Registrul de stat sau nu (Vol.I,f.d.153-154).

Astfel, la rejudecarea pricinii instanța de apel urmează a lua în considerare și acest aspect, deoarece în decizia contestată această circumstanță nu a fost supusă aprecierii, or, din textul deciziei contestate nu se profilează contrariul.

În contextul dat, Colegiul consideră relevante și argumentele recurentului invocate în acest sens, precum că Tudor Mogîldea și Valeriu Corlăteanu nu erau împuterniciți de a semna actele contestate conform acțiunii reconvenționale, or, la materialele cauzei lipsesc careva înscrisuri în acest sens.

De asemenea, la rejudecarea pricinii urmează a fi verificate împuternicirile lui Ruslan Purice referitor la semnarea actelor în raport cu persoanele terțe, or, din ordinul de angajare careva împuterniciri în acest sens nu se disting, argument invocat și de recurent.

Un alt aspect care urmează a fi luat în considerare la rejudecare, constituie și faptul că nu au fost prezentate probe ce ar confirma transmiterea bunurilor în valoarea mijloacelor bănești contractate sau după caz transferul mijloacelor bănești, în condițiile cînd art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, obligă părțile de a dovedi circumstanțele invocate.

În acest context, Colegiul notează că prin răspunsul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova, nr. 06-4/192 din 13 aprilie 2011 se comunică că în rezultatul verificării suplimentare a documentelor de arhivă a fostului

Departament Produse Cerealiere, nu au fost depistate careva înscrisuri prin care s-ar face dovada livrării grâului pe linia creditului PL-480 către SA „Avicola-Bucovăț” (Vol.I,f.d.156). Din răspunsul dat nicidecum nu rezultă faptul că arhiva ar fi fost nimicită și nici nu s-a specificat, doar s-a menționat că nu s-au găsit careva acte în acest sens.

În esență, acest aspect a și constituit un temei de rejudecare a pricinii, dispuse prin decizia din 27 februarie 2011 a Curții Supreme de Justiție, conform căreia s-a menționat că la rejudecarea pricinii instanța de judecată urma să propună participanților de a prezenta probe concludente întru argumentarea cerințelor invocate. Or, din conținutul scrisorii nu rezultă clar că Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova nu deține informații.

Prin urmare, ipoteza instanței de apel precum că imposibilitatea Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova de a prezenta actele confirmative s-ar datora nimicirii acestora din motivul expirării termenului de păstrare a acestora, nu constituie decât preluarea poziției acestora expusă în apel rezultând din prevederile Indicatorului documentelor-tip și al termenelor lor de păstrare pentru organele administrației publice, pentru instituțiile, organizațiile și întreprinderile Republicii Moldova, aprobat de către Serviciul de Stat de Arhivă al Republicii Moldova la 03 decembrie 1997, conform cărora perioada de păstrare ar fi de 5 ani.

Însă, un careva răspuns oficial al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova sau al serviciul de arhivă, în acest sens lipsește.

Mai mult, în cazul nimicirii unor acte ale organelor administrației publice, instituțiilor, organizațiilor și întreprinderilor Republicii Moldova, chiar și în baza normelor legale, se presupune și întocmirea unui act de nimicire a acestora, ceea ce la caz lipsește. Astfel, acest argument nu a fost epuizat, ceea ce denotă necesitatea unui răspuns concret și cert.

În conformitate cu art. 130 alin. (2), Cod de procedură civilă, nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Colegiul accentuează că pentru a impune o obligație trebuie să existe probe certe că aceasta a fost asumată, ceea ce denotă transmiterea bunurilor în valoarea sumei creditului contractat urmează să fie confirmată sau după caz transferul mijloacelor bănești contractate, or, însăși afirmația sau încheierea acordurilor de credit și respectiv cele adiționale nu presupune și executarea obligațiilor asumate.

În conformitate cu art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În atare circumstanțe, pentru a concluziona asupra temeiniciei/netemeiniciei acțiunii atât inițiale, cât și reconvenționale, la rejudecarea pricinii urmează a fi supuse aprecierii toate circumstanțele invocate, inclusiv probele prezentate în raport cu normele de drept aplicabile raportului litigios.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil

și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărîri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărîrea din 21 ianuarie 1999, cauza Lebedinski vs. Republica Moldova din 16 iunie 2015).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

Cu referire la argumentul recurentului privind posibila imparțialitatea a judecătorului Curții de Apel Chișinău-Vladimir Brașoveanu rezultînd din relațiile de rudenie cu Dumitru Brașoveanu-Directorul Executiv al SA „Avicola-Bucovăț”, instanța de recurs menționează că nu se poate expune asupra acestei circumstanțe, în condițiile cînd pricina se remite la rejudecare, iar aceste aspect urmează a fi soluționat în cadrul examinării pricinii în ordine de apel, după caz.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea pricinii în instanțele ierarhic inferioare nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de SA „Avicola-Bucovăț” și a casa integral decizia instanței de apel, cu remiterea pricinii civile la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează a adopta soluția la caz atît prin prisma argumentelor reclamantului, cît și a pîrîtului, rezultînd din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă, sub aspectul temeiniciei/netemeiniciei acțiunii. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele pricinii, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Avicola-Bucovăț”.

Se casează decizia din 29 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova împotriva Societății pe Acțiuni “Avicola-Bucovăț”, intervenienți accesorii Inspectoratul Fiscal de Stat pe rl Strășeni, Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova, Societatea pe Acțiuni “Combinatul de Produse Cerealiere din Chișinău” cu privire la încasarea datoriei și cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Societatea pe Acțiuni “Avicola-Bucovăț” împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ruslan Purice, Valeriu

Corlăteanu, Tudor Mogîldea cu privire la recunoaşterea nulităţii actelor juridice, cu remiterea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chişinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.
Preşedintele şedinţei

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadî

Ion Druţă

Mariana Pitic

Oleg Sternioală